

BİTKİ ÇEŞİTLERİNİN KAYIT ALTINA ALINMASI YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; tarımsal bitki türlerine ait çeşitlerin kayıt altına alınması, kayıt listelerinin oluşturulması, kütükte kalış süresi ve silinmesi, bitki genetik kaynaklarının kaydedilmesi esaslarını belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; tarla bitkileri, bağ bahçe bitkileri ve diğer bitki türlerine ait çeşitlerin ve genetik kaynakların kayıt altına alınması, özel sektör araştırma kuruluşlarının yetkilendirilmesi ve denetimine ilişkin iş ve işlemleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 31/10/2006 tarihli ve 5553 sayılı Tohumculuk Kanununun 4 üncü maddesine ve 21/12/1967 tarihli ve 969 sayılı Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Merkez ve Taşra Kurumlarına Döner Sermaye Verilmesi Hakkında Kanununun 3 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Araştırma kuruluşu: Bitki çeşitlerinin ıslahı veya bulunması ve geliştirilmesi ile ilgili faaliyet gösteren, nitelikleri ve çalışma usul ve esasları Bakanlıkça belirlenen, kamu ve özel kuruluşları,

b) Bakanlık: Tarım ve Köyişleri Bakanlığını,

c) Başvuru öncesi denemeler: Ek-1’de yer alan bitki türlerinde, kayıt başvurusu öncesinde ilgili bitki türünde Bakanlık tarafından yayımlanmış teknik talimat çerçevesinde araştırma kuruluşları tarafından kurulan denemeleri,

ç) Başvuru öncesi deneme raporu: Kayıt başvurusu öncesinde ilgili bitki türünde yayımlanan teknik talimat çerçevesinde, çeşidin tarımsal değerini belirlemek için yapılan deneme sonuçlarına ait istatistikî analizlerinin, teknolojik özelliklerinin, hastalık ve zararlılara dayanıklılığının belirlendiği deneme ve gözlemlerin, ekonomik değer bakımından denemedeki standart/kontrol çeşitlerinden üstün olduğu bir veya birkaç özelliğin belirtildiği raporu,

d) Bitki grubu: Tarla bitkileri, sebze, meyve/asma ile süs bitkileri türlerinden oluşan her bir grubu,

e) Bülten: Kayıt altına alınan veya çıkarılan bitki çeşitlerinin, kayıt altına alma ile ilgili iş ve işlemlerin yayımlandığı listeleri,

f) Çeşit Özellik Belgesi: Çeşidin veya ana-baba hatlarının tescil edildiği ülkenin resmi tescil kuruluşundan alınmış, morfolojik, fizyolojik ve teknolojik karakterleri içeren, orijinal onaylı belgeyi,

g) Çeşit sahibi: Çeşidi ıslah eden veya geliştiren araştırma kuruluşu veya gerçek kişiler ile yetki belgesine sahip tohum üreticisi kuruluşları,

ğ) Çeşit tescil raporu: Çeşit tescil deneme ve test sonuçlarının ilgili bitki türünde yayımlanmış teknik talimat çerçevesinde değerlendirilerek Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkezi Müdürlüğü tarafından hazırlanan raporu,

h) Farklılık, yeknesaklık, durulmuşluk testleri (FYD): Çeşidin, teknik soru anketinde belirtilen özelliklerinin doğrulanmasına ve morfolojik ve fizyolojik karakterlerinin tespit edilerek, mevcut çeşitlerden farklı, yeknesak ve durulmuş olup olmadığının belirlenmesine dair gözlem veya testleri,

ı) Genel Müdürlük: Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğünü,

i) Lokasyon: Bitki yetiştirme açısından iklim, toprak ve diğer ekolojik faktörler yönünden kendine has özellikleri olan bölgeyi,

j) Ön deneme: Ek-2’de yer alan bitki türlerine ait çeşidin, teknik soru anketindeki veya Çeşit Özellik Belgesindeki özelliklerini belirleme ya da doğrulama amacıyla kurulan denemeleri,

k) Standart numune: Çeşit sahibi tarafından, kayıt altına alınan çeşitlere ait, TTSM tarafından bitki türü bazında miktarları belirlenen ve en az orijinal tohumluk sınıfındaki asgari tohumluk standartlarını karşılayan numuneyi,

l) Standart Tohumluk: Ek-2’de yer alan bitki türlerinde, kayıt altına alınan çeşitlere ait, sadece laboratuvar kontrolleriyle ticarete arz edilen ve çeşide ait kimliğini ve saflığını doğrulamak için kontrol denemelerine tabi tutulan tohum veya çoğaltım materyalini,

- m) Standart Tohumluk Çeşit Listesi (STÇL): Ek-2' de yer alan bitki türlerinde kayıt altına alınan ve ticareti yapılan çeşitlerin yayımlandığı listeyi,
- n) Standart Tohumluk Kaydı (STK): Ek-2' de yer alan bitki türlerinin kayıt altına alınmasını,
- o) Tarımsal Değerleri Ölçme Denemesi (TDÖ): Ek-1' de yer alan bitki türlerine ait çeşitlerin biyolojik ve teknolojik özellikleri ile verim, hastalık ve zararlılara dayanıklılık gibi tarımsal değerlerinin tespit edildiği denemeleri,
- ö) Tavsiye listesi: Yayınlanma esasları Genel Müdürlük tarafından belirlenen, bölgelere göre uygun çeşitlerin belirtildiği listeyi,
- p) Tescil: Yurt içinde veya yurt dışında ıslah edilen veya bulunan ve geliştirilen bitki çeşitlerinin farklı, yeknesak ve durulmuş olduğunun ve/veya biyolojik ve teknolojik özellikleri ile hastalık ve zararlılara dayanıklılığının ve tarımsal değerlerinin tespit edilerek kütüğe kaydedilmesini,
- r) Tescil ve STK denemesi: Bir bitki çeşidinin kayıt altına alınmasına esas olmak üzere TTSM tarafından kurulan denemeleri,
- s) Teknik soru anketi: Çeşidin ıslahçısı tarafından FYD lerin kurulmasına esas olmak üzere, çeşide ait bazı özelliklerin, örneği TTSM tarafından yayımlanmış formu,
- ş) Teknik talimat: İlgili bitki türünde Bakanlık tarafından yayımlanmış, başvuru öncesi ve tescil denemelerinde TDÖ deki teknik esasları belirleyen kıstasları,
- t) Tohumluk üretici kuruluş: Bakanlıkça tohumluk üretimi konusunda görevlendirilen kamu kuruluşları ile tohumluk üretmek amacıyla kurulmuş olan, bu konuda gerekli alt yapısı bulunan, fiilen sertifikalı veya standart tohumluk üreten özel sektör kuruluşlarını,
- u) TTSM: Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkezi Müdürlüğünü,
- ü) UPOV: Uluslararası Yeni Bitki Çeşitlerinin Korunması Birliğini,
- v) Üretim izni: Yurt içinde veya yurt dışında ıslah edilen veya bulunan ve geliştirilen bitki çeşitlerinin biyolojik ve teknolojik özellikleri ile hastalık ve zararlılara dayanıklılığının ve tarımsal özelliklerinin tespit edilerek, çeşit tescil edilinceye kadar verilen süreli izni,
- y) Yetki belgesi: Çeşit sahibi kuruluş ya da ıslahçısından en az beş yıl süre için alınan, çeşidin kayıt altına alınması ile ilgili işlemler için başvuru sahibinin yetkilendirildiğini gösteren orijinal belgeyi ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kayıt Altına Almaya İlişkin Genel Esaslar

Başvuru

MADDE 5 – (1) Bitki çeşitlerini kayıt altına aldırarak için; çeşit sahibi, çeşidin kayıt altına alınması talebi ile başvuru dosyası hazırlayarak TTSM ne başvurur. Başvuru dosyası üç ana kısımdan oluşur;

- Başvuru dilekçesi
- Çeşide ait teknik bilgiler ve belgeler
- Ücret dekontu.

(2) Tescil veya STK başvurularında, başvuru dosyasına ait inceleme TTSM tarafından yapılır. Üretim izni başvurularında ise başvuru dosyalarında bulunması gereken üç ana kısmın bulunması kaydı ile teknik bilgiler ve belgelerin yer aldığı kısma ait herhangi bir değerlendirme yapılmaz.

(3) Üretim izni toplantılarında, 20, 26 ve 33 üncü maddelerde belirtilen komite üyeleri tarafından, teknik bilgiler ve belgelerin yer aldığı kısımda çeşidin reddine sebep olacak herhangi bir bilgi veya belge eksikliğinin tespit edilmesi durumunda, komite çeşidin üretim izni talebini reddeder.

(4) Ek-1, Ek-2 ve Ek-3 de yer alan listelerde yer almayan bitki türleri için yapılan başvurularda, bu türlere ait çeşitlerin tanımlanması ve tarımsal özelliklerin belirlenmesine ilişkin yeterli teknik bilgilerin tamamlanması halinde, başvurular kabul edilir.

(5) Tohumluk üretici kuruluşlar, gerçek kişiler veya araştırma kuruluşları tarafından ıslah edilen bitki çeşitlerini kayıt ettirebilirler. Bu amaçla kayıt ettirecekleri çeşit adayının, başvuru öncesi denemelerini bir araştırma kuruluşuna yaptırarak, başvuru öncesi deneme raporunu bu kuruluştan temin ederler.

(6) Bu Yönetmelik kapsamında aşağıdaki belirtilen şartları taşıyan gerçek kişiler, ıslah ettikleri çeşitlerin başvuru öncesi denemelerini araştırma kuruluşuna yaptırarak, başvuru öncesi deneme raporunu bu kuruluştan temin ederler.

a) Yurt içinde veya yurt dışında en az dört yıllık eğitim veren ziraat fakültelerinden mezun olmuş ve bitki çeşitlerinin ıslahı konusunda en az üç yıl çalışmış veya Bakanlık veya Bakanlığın yetkilendirdiği bitki ıslahı ile ilgili kamu yararına çalışan kuruluşların üç ay süreli teorik ve uygulamalı olarak düzenlendiği kursta başarılı olmuş veya ıslah konusunda yüksek lisans veya doktora yapmış olmak.

b) Herhangi bir kamu veya özel sektör araştırma kuruluşunda halen çalışmıyor olmak.

Başvuru incelemesi

MADDE 6 – (1) Tescil veya STK ile birlikte üretim izni başvurularında ya da sadece tescil veya STK başvurularında;

a) Çeşidin tescil veya STK denemelerine alınması talebini içeren başvuru dosyası TTSM tarafından incelenir. Herhangi bir eksiklik tespit edilmemesi durumunda çeşit tescil veya STK denemelerine alınır.

b) Çeşidin üretim izni talebini içeren başvuru dosyası toplantı tarihlerinden en az bir hafta önce tescil veya STK komitesi üyelerine toplantı davet yazısı ile birlikte TTSM tarafından gönderilir.

(2) Tescil veya STK başvurusu dosyasında yapılan incelemede, dosyanın üç ana bölümünden herhangi birisinde bulunacak bir eksiklik durumunda TTSM, başvuru dosyasının TTSM ne ulaştığı tarihten itibaren en geç on beş gün içinde, eksikliği gidermesi amacıyla başvuru sahibine eksiklikleri ve denemelerin kurulacağı tarihi yazılı olarak bildirir. Başvuru sahibi denemelerin kurulacağı tarihten en az on beş gün önce eksikliği gidermediği takdirde, başvuru dosyası sahibine iade edilir.

Tescil ve STK denemelerinin yürütülmesi

MADDE 7 – (1) Tescil ve STK denemeleri TTSM tarafından kurulur.

(2) TTSM nün eleman, arazi, araç, gereç bakımından, denemelerin kurulup bakılmasına ilişkin işlemler için alt yapı imkânları yetmediği takdirde, çeşide ait denemeler TTSM nün gözetiminde araştırma kuruluşlarına yaptırılabilir.

(3) Kamu araştırma kuruluşları yapılacak bir protokolle Bakanlıkça görevlendirilir. Araştırma kuruluşlarının yürüteceği denemeler için gerekli materyaller, TTSM tarafından çeşit ismi ve sahibi saklı kalmak kaydıyla, bir kod numarası verilerek hazırlanır ve denemelerde kullanılır. Bu denemeler, TTSM tarafından değerlendirilir.

(4) Kurulacak tescil veya STK denemelerinin lokasyonları ile denemelerde kullanılacak standart veya kontrol çeşitler, çeşit sahibi ile birlikte TTSM tarafından tespit edilir. Bu konuda çeşit sahibinin herhangi bir önerisi yoksa denemelerinin lokasyonları ile denemelerde kullanılacak standart veya kontrol çeşitler TTSM tarafından belirlenir.

(5) Çeşit sahibi, aday çeşit ile denemelerde standart veya kontrol olarak kullanılacak çeşitlere ait tohumlukları temin etmekle yükümlüdür.

(6) Başvurusu yapılan tescil ve üretim izni taleplerinde, çeşidin ait olduğu türde daha önce tescil edilmiş çeşit olmaması durumunda, TDÖ de standart çeşit olarak çeşit sahibinin sağladığı materyaller kullanılır.

(7) Tescil veya STK denemelerine alınacak çeşide ait deneme materyalinin, hangi miktarlarda ve hangi tarihlerde TTSM ne teslim edileceği, Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren otuz gün içinde TTSM tarafından ilan edilir. İki yetiştirme sezonu teslim edilmeyen deneme materyaline ait çeşitlerin dosyaları, çeşit sahibine iade edilir ve bu çeşitlere ait üretim izni sona erer.

(8) Bitki türlerinde çeşidin hastalık ve zararlılara dayanıklılığının tespiti, ilgili kamu araştırma kuruluşları ve üniversiteler tarafından; teknolojik özelliklerinin tespiti ise araştırma kuruluşları ve diğer kuruluşlar tarafından; TTSM ile bu kuruluşların arasında yapılacak protokollerde belirlenecek esaslara göre yapılır ve değerlendirilir. Kamu araştırma kuruluşları, deneme ve gözlemleri yapmak üzere Bakanlık tarafından görevlendirilirler.

Kayıt süreleri

MADDE 8 – (1) Bitki çeşitleri, meyve ve asma türleri hariç, belirli süreler için kaydedilir. Bu süre on yıldır ve takvim yılı sonu itibarıyla hesaplanır.

(2) Kayıt süresinin yenilenmesinde, kayıt süresinin sona ereceği tarihin iki yıl öncesinde başvuru yapılması esastır. Eğer çeşit yeterli miktarda üretiliyorsa veya genetik kaynak olarak muhafazası gerekiyorsa, başvuru yapılması ve çeşidin farklılık, yeknesaklık ve durulmuşluk koşullarının sağlanması durumunda kayıt süresi onar yıllık sürelerle uzatılır.

(3) Kayıt listelerinden çıkarılan çeşitlerden, çeşit sahibinin TTSM ne başvurması halinde, farklı, yeknesak ve durulmuş olduğu tespit edilen çeşitler, tescil veya STK komitesi kararı ile listeye dahil edilir.

Standart numune

MADDE 9 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında kaydedilen çeşitlerin TTSM tarafından belirtilen miktarlardaki standart numuneleri, çeşit sahibi tarafından, çeşidin kaydedildiği toplantı tarihinden itibaren altmış gün içinde TTSM ne verilir. Bu numuneler tarla bitkileri türlerinde on yıl, sebze türlerinde beş yılda bir yenilenir. 36 ncı maddede belirtilen Alt Listeye alınan çeşitler ile vegetatif olarak çoğaltılan türlere ait standart numuneler ise çeşit sahibi tarafından muhafaza edilir.

Kayıt altına alınan çeşide isim verilmesi esasları

MADDE 10 – (1) Kayıt altına alınan çeşide; çeşit sahibinin önerisi dikkate alınarak tescil veya STK komiteleri tarafından bir isim verilir. Çeşidin isimlendirilmesinde aşağıdaki hususlar esas alınır.

a) Çeşit ismi, bir veya birden fazla kelimedenden oluşabileceği gibi, kelime oluşturmeyen harfler veya rakamlar bu isme eklenebilir.

b) Aldanmaya veya karışıklığa neden olmamalı, başka bir çeşidin ismi ile aynı veya karıştırılmaya müsait olmamalıdır.

c) Kanunlara aykırı, çirkin, uygunsuz veya saldırgan ifadeli olmamalı, içindeki harf veya harfler de böyle anlamlar için kullanılmış olmamalıdır.

ç) Kayıt tarihinde kanunlarla ve ilgili mevzuatla yasaklanmış bir isim veya kelime olmamalıdır.

d) Ülkemizde veya yabancı bir ülkede mevcut, aynı botanik türlere ait kayıt altında olan bir çeşidin ismi olmamalıdır.

e) Çeşitlere kaydın yapıldığı tarihte yaşayan bir şahsın veya kayıt tarihinden geriye on yıl içinde ölen bir kişinin adı, kendisi veya mirasçısının yazılı izni alınmadan verilemez.

f) Yazılı olarak izni alınmadan bir hükmi şahsiyet, organizasyon veya kurumun ismi verilemez.

g) Ülke, şehir veya yer adları verilemez.

ğ) Yabancı ülkede kayıt edilmiş olan çeşitler, Ülkemizde kayıt altına alındıkları takdirde, bunlara kendi orijinal isimleri verilir. Aynı veya benzer bitki türleri içinde benzer isimde başka bir çeşidin kayıt altında olması veya ismin bu madde hükümlerine aykırı olması durumunda, bu çeşitlere farklı bir isim verilir.

h) Çeşit kayıt altına alındıktan sonra, teknik veya hukuki zorunluluklar dışında, isim değişikliği yapılmaz. Teknik veya hukuki zorunlulukların belgelenmesi ile yapılacak başvurular STK Komitesi veya tescil komiteleri tarafından değerlendirilir.

ı) 8/1/2004 tarihli ve 5042 sayılı Yeni Bitki Çeşitlerine Ait İslahçı Haklarının Korunmasına İlişkin Kanun kapsamında koruma altına alınan aynı çeşit veya hatlara ait isimler farklı olamaz. İsim farklılığının söz konusu olması durumunda 5042 sayılı kanun kapsamında koruma altındaki isim esas alınır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Tarla Bitkileri Türlerine Ait Çeşitlerin Kayıt Altına Alınması

Tarla bitkileri tür listesi

MADDE 11 – (1) Kayıt altına alınabilecek tarla bitkileri türleri Ek-1’de yer almaktadır.

Başvuru öncesi deneme süreleri

MADDE 12 – (1) Bitki çeşitlerinin kayıt altına alınması için aday çeşitler, başvuru öncesi denemelere alınır. Bu denemeler tek yıllık tarla bitkisi türlerinde, çeşit adayının gelişme tabiatına uygun, eş zamanlı, en az iki lokasyonda, bir yetiştirme sezonu veya tek lokasyonda en az iki yetiştirme sezonu, çok yıllık tarla bitkisi türlerinde en az iki yetiştirme sezonu ve iki lokasyonda kurulur.

Tarla bitkilerinde başvuru

MADDE 13 – (1) 5 inci maddenin birinci fıkrası (b) bendinde yer alan "Çeşide ait teknik bilgiler ve belgeler" kısmı, hibrit çeşitler dışındaki tarla bitkisi türlerinde, aşağıdaki bilgi ve belgelerden oluşur.

a) Çeşit, yurt içinde veya yurt dışında tescil edilmemiş veya UPOV’ a üye olmayan bir ülkede tescil edilmiş bir çeşit ise;

1) Başvuru öncesi deneme raporu,

2) Teknik soru anketi,

3) Varsa fotoğraf, slayt ve benzeri dokümanları,

4) Yabancı dildeki belgelerin yeminli tercüme bürosundan onaylı tercümeleri,

5) Yetki belgesi

başvuru dosyasında yer alır.

b) Çeşit, yurt dışında UPOV’ a üye bir ülkede tescil edilmiş ise;

1) Başvuru öncesi deneme raporu,

2) Başvuru sahibi tarafından yapılan veya yaptırılan denemelerde çeşidin özellik belgesine göre tespit edilen farklılıkların olması durumunda, TTSM tarafından yayımlanmış çeşit özellik belgesi üzerine farklılıkların işaretlendiği belge,

3) Çeşit Özellik Belgesi,

4) Varsa fotoğraf, slayt ve benzeri dokümanlar,

5) Yabancı dildeki belgelerin yeminli tercüme bürosunda onaylı tercümeleri,

6) Yetki belgesi

başvuru dosyasında yer alır.

Mısır ve ayçiçeği türlerinde başvuru

MADDE 14 – (1) 5 inci maddenin birinci fıkrası (b) bendinde yer alan "Çeşide ait teknik bilgiler ve belgeler" kısmı, mısır ve ayçiçeği türlerinde aşağıdaki bilgi ve belgelerden oluşur.

a) Çeşit, yurt içinde veya yurt dışında tescil edilmemiş veya UPOV'a üye olmayan bir ülkede tescil edilmiş ise;

1) Hibride ve ana-baba hatlarına ait teknik soru anketi. Ana ve baba hatlardan herhangi birinin veya her ikisinin daha önce ülkemizde kayıt altına alınmış olması durumunda, hatlara ait teknik soru anketi verilmez. Ana ve baba hatlardan herhangi biri veya her ikisi daha önce UPOV'a üye bir ülkede tescil edilmiş ise tescilli olan hatlara ait çeşit özellik belgesi,

2) Başvuru öncesi deneme raporu,

3) Yetki belgesi,

4) Yabancı dildeki belgelerin yeminli tercüme bürosundan onaylı tercümeleri,

5) Varsa fotoğraf, slayt ve benzeri dokümanlar.

b) Çeşit, yurt dışında UPOV'a üye bir ülkede tescil edilmiş ise;

1) Hibride ve ana-baba hatlarına ait Çeşit Özellik Belgesi,

2) Başvuru öncesi deneme raporu,

3) Yetki belgesi,

4) Yabancı dildeki belgelerin yeminli tercüme bürosundan onaylı tercümeleri,

5) Varsa fotoğraf, slayt ve benzeri dokümanları,

6) Başvuru sahibi tarafından yapılan veya yaptırılan denemelerde çeşidin özellik belgesine göre varsa tespit edilen farklılıklar, TTSM tarafından yayımlanmış çeşit özellik belgesi formunda işaretlenir. Ana ve baba hatlardan herhangi biri veya her ikisi belirtilen bir ülkede tescil edilmemişse bu hat veya hatlara ait teknik soru anketi

başvuru dosyasında yer alır.

Tarla bitkilerinde başvuru ve toplantı tarihleri

MADDE 15 – (1) Tarla bitkisi türlerinde çeşit tescil ve/veya üretim izni başvuru zamanları ile toplantı tarihleri aşağıda belirtilmiştir.

a) Yazlık ekimler için;

1) Tescil başvuruları ocak ve şubat aylarında,

2) Tescil toplantıları mart ve nisan aylarında,

3) Üretim izni başvurusu ocak ve şubat aylarının ilk haftasında,

4) Üretim izni toplantısı ocak ve şubat aylarının son haftasında

yapılır.

b) Kışlık ekimler için;

1) Tescil başvuruları temmuz ve ağustos aylarında,

2) Tescil toplantıları mart ve nisan aylarında,

3) Üretim izni başvurusu temmuz ve ağustos aylarının ilk haftasında,

4) Üretim izni toplantısı temmuz ve ağustos aylarının son haftasında

yapılır.

Tarla bitkilerinde tescil denemeleri

MADDE 16 – (1) Çeşit, 13 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki bir çeşit ise, tescil denemelerinde FYD ve TDÖ, TTSM tarafından eş zamanlı olarak yürütülür.

a) FYD en az bir lokasyonda ve iki yetiştirme sezonu kurulur.

b) TDÖ, tek yıllık türlerde en az üç lokasyonda iki yetiştirme sezonu, çok yıllık türlerde en az üç lokasyonda üç yetiştirme sezonu kurulur.

(2) Çeşit 14 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında bir çeşit ise, tescil denemelerinde FYD ve TDÖ, TTSM tarafından eş zamanlı olarak yürütülür.

a) FYD en az bir lokasyonda, iki yetiştirme sezonu kurulur. Ana ve baba hatlardan herhangi biri veya her ikisi daha önce tescil edilmiş ise FYD ne alınmaz.

b) TDÖ, hibrit çeşitle, Bakanlık tarafından ilgili bitki türünde yayımlanmış olan teknik talimata göre, en az üç lokasyonda iki yetiştirme sezonu kurulur.

(3) Çeşit, 13 ve 14 üncü maddelerin birinci fıkralarının (b) bentleri kapsamında ise, Bakanlık tarafından ilgili bitki türünde yayımlanmış olan teknik talimata göre sadece TDÖ kurulur. TTSM tarafından yapılan TDÖ de, çeşide ait karakterler ile Çeşit Özellik Belgesinde belirtilen karakterler arasında uyumsuzluk görülmesi

durumunda, çeşit sahibi, durumdan yazılı olarak haberdar edilir. Bu durumda, çeşit sahibi FYD ne de başvuru yapar. TDÖ tek yıllık türlerde en az üç lokasyonda iki yetiştirme sezonu, çok yıllık türlerde en az üç lokasyonda üç yetiştirme sezonu kurulur.

(4) 5042 sayılı Kanun kapsamında yurt içinde koruma altına alınmış çeşitler, bu maddenin üçüncü fıkrası kapsamında denemelere alınır.

Mısır ve ayçiçeği dışındaki hibrit türler

MADDE 17 – (1) Mısır ve ayçiçeği dışındaki hibrit türlerde, teknik bilgiler ve belgeler kısmı 14 üncü madde hükümlerine göre hazırlanır. Bu madde kapsamındaki türlerde tescil denemeleri 16 ncı maddenin ikinci ve üçüncü fıkrası hükümlerine göre yürütülür. Bu türlerde ana ve baba hatların FYD si kurulmaz. Hibrit çeşidin tescil edilmesi halinde, hibriti oluşturan ebeveynler, çeşit sahibinin başvuru dosyasında bulunan teknik soru anketlerinde belirtilen özellikleri esas alınarak tescil edilirler. Bu madde kapsamında tescil edilen ebeveynler çeşit listelerine alınmaz.

Denemelerin değerlendirilmesi

MADDE 18 – (1) 16 ncı madde kapsamındaki denemelerde iki yetiştirme sezonunu tamamlayan ve farklı, yeknesak ve durulmuş olduğu tespit edilen çeşit adayları, TDÖ sonuçları ile birlikte değerlendirmeye alınır. Bu çeşitler hakkında TTSM tarafından ilgili Tarla Bitkileri Tescil Komitesine sunulmak üzere çeşit tescil raporu hazırlanır.

(2) Birinci veya ikinci yetiştirme sezonunda FYD testlerinde çeşide ait herhangi bir problem ortaya çıkması durumunda, FYD testleri üçüncü yetiştirme sezonunda da devam eder. FYD testlerinde başarısız olan çeşit adayları, değerlendirmeye alınmaz. Bu durum çeşit sahibine yazılı olarak bildirilir.

Hibrit mısır ve ayçiçeği denemelerinin değerlendirilmesi

MADDE 19 – (1) 16 ncı madde kapsamındaki denemelerde iki yetiştirme sezonunu tamamlayan çeşit adayları ve ana-baba hatları değerlendirmeye tabi tutulur.

(2) Farklı, yeknesak ve durulmuş olduğu tespit edilen çeşitler, TDÖ sonuçlarına göre değerlendirmeye alınır. Bu çeşitler hakkında, TTSM tarafından çeşit tescil raporu hazırlanarak, tarla Bitkileri Tescil Komitesine sunulur.

(3) Birinci veya ikinci yetiştirme sezonunda FYD de çeşide veya ana-baba hatlarına ait herhangi bir problem ortaya çıkması durumunda, FYD üçüncü yetiştirme sezonunda da devam eder. FYD de çeşit adayları ile bunları oluşturan ana veya baba hatları başarısız olması durumunda değerlendirmeye alınmaz. Bu durum çeşit sahibine yazılı olarak bildirilir.

Tarla Bitkileri Tescil Komitesinin kuruluş ve çalışma esasları

MADDE 20 – (1) TTSM tarafından hazırlanan tescil raporları, her yıl mart ve nisan aylarında Tarla Bitkileri Tescil Komitesi'ne katılacak üyelerinin bulunduğu kuruluşlara, toplantı davet yazısı ile birlikte gönderilir.

(2) Tarla Bitkileri Tescil Komitesi, Genel Müdürlükten bir, Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğünden bir, Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğünden bir, Ziraat Fakültelerinden bir, Kamu Tarımsal Araştırma Kuruluşlarından iki, TTSM nden iki, Türkiye Tohumcular Birliğinden bir, Bitki İslahçıları Alt Birliğinden bir, ürün ile ilgili sanayi sektöründen bir, Türkiye Ziraat Odaları Birliğinden bir temsilciden oluşur.

(3) Tarla Bitkileri Tescil Komitesi toplantısına çeşit sahibinin davet edilmesinin yanı sıra, kamu tarımsal araştırma kuruluşlarından en az birisinin bitki ıslahı yapan tarımsal araştırma kuruluşu olması şartıyla, zirai mücadele ve teknoloji konularında çalışan araştırma kuruluşları ve danışman üye davet edilebilir. Komiteye davet edilen kuruluşlar, davet yazısını aldıktan sonra, tescili teklif edilen çeşidin türüne göre, konuda uzman, ziraat mühendisini belirleyerek görevlendirir.

(4) Tarla Bitkileri Tescil Komitesi, en az on asil üyenin mevcut olmasıyla toplanır. Toplantıda;

a) Sadece asil üyeler oy kullanabilir. Danışman olarak davet edilenler görüşmelere katılabilir ancak oy kullanamazlar.

b) Her toplantıda asil üyeler arasından bir başkan seçilir. Toplantının yazmanlığı TTSM tarafından yürütülür.

c) TTSM toplantıda çeşitle ilgili raporları sözlü olarak takdim eder. Toplantıda, çeşit sahibi de çeşitle ilgili açıklamalarda bulunabilir. Oylama sırasında çeşit sahibi dâhil olmak üzere, toplantı salonunda komite üyeleri dışında hiç kimse bulunmaz. Kararı, Tarla Bitkileri Tescil Komitesi verir.

ç) Tescil kararı, toplantıya katılan asil üyelerin üçte ikisinden oluşan çoğunluğunun olumlu oyu ile alınır. Toplantıda çeşitler ayrı ayrı oylanır. Çeşide, 10 uncu maddede belirtilen esaslar dahilinde bir isim verilir ve çeşit bu isimle tescil edilir.

d) Görüşülüp eksiklikleri nedeniyle tescili veya üretim izni reddedilen bir çeşidin sahibi, aynı oturumda karara itiraz ettiği takdirde, itiraz dikkate alınabilir. Tarla Bitkileri Tescil Komitesi, karara neden olan eksikliklerin giderilebileceği kanaatini taşıyorsa, çeşit eksikliklerin giderilmesinden sonra aynı üyelerden oluşan komitede yeniden görüşülebilir. TTSM tarafından bu amaçla toplantıya davet edilen kuruluşlar, çeşidin görüşüldüğü ilk toplantıya iştirak eden üyenin katılımını temin edemiyorsa yerine başka üye gönderebilir. Bu toplantı sonucunda alınan karar kesinlik kazanır.

e) Tarla Bitkileri Tescil Komitesi tarafından görüşülerek tescil edilmeyen çeşitler, FYD sonuçları olumlu ise, toplantı tarihinden itibaren otuz gün içinde çeşit sahibi tarafından talep edilmesi durumunda, TTSM tarafından her yıl yayımlanan Alt Listeye alınır.

f) Toplantının her oturumu için bir protokol düzenlenir. Çeşidin tescil edilip edilmediğine dair alınan kararlar, nedenleri ile birlikte bu protokolda yer alır. Protokoller, oy hakkı sahipleri tarafından imza edilerek, kabul, ret veya çekimser kaldıkları belirtilir.

g) Protokoller, TTSM tarafından ilgili tüm kuruluşlara ve çeşit sahibine gönderilir.

(5) Tarla Bitkileri Tescil Komitesi, tescil raporu sunulan çeşitlerden, farklı, yeknesak, durulmuş olduğu, ekonomik değeri olan bir veya birkaç karakter itibarıyla TDÖ deki ilk iki standart ortalamasına eşdeğer veya üstünlük gösterdiği belirlenen çeşidi tescil eder. Değerlendirmede; verim, erkencilik, hastalık ve zararlılara, depo ve nakliyyeye dayanıklılık, fabrikasyona ve mekanizasyona elverişlilik, iç ve dış pazarlarda aranan kalite standartlarına uygunluk gibi her bitki türüne ait teknik talimatlarda ayrıntıları verilen hususlar ekonomik değer olarak kabul edilir.

Tarla bitkilerinde üretim izni verilmesi esasları

MADDE 21 – (1) Tarla bitkileri türlerine ait çeşitlere üretim izni, 20 nci maddede belirtilen Tarla Bitkileri Tescil Komitesi tarafından verilir.

(2) Bir çeşide üretim izni aşağıdaki esaslar dahilinde verilir.

a) Çeşit sahibi tarafından TTSM ne tescil ve üretim izni başvurusunun yapılmış olması gerekir.

b) Başvuru, 5 inci maddenin birinci fıkrasında bahsedilen belgelerin çoğaltılmasından oluşan oniki adet dosya ile yapılır. Çeşide ait belgelerin asılları tescil dosyasında bulunur.

c) Tohumluk üretici kuruluşlar, başvuru öncesi denemelerini bir araştırma kuruluşuna yaptırır.

ç) Çeşit, üretim izni alma talebiyle başvuran kuruluş tarafından Tarla Bitkileri Tescil Komitesine sözlü olarak takdim edilir.

d) Bitki çeşitlerine tescil denemeleri süresince üretim izni verilir. Tescil deneme sonuçları olumsuz olan çeşitlerin üretim izinleri sona erer.

e) Üretim izni verilen çeşidin isimlendirilmesi 10 uncu maddeye göre yapılır.

f) Çeşit 14 üncü maddenin birinci fıkrası (b) bendi kapsamında bir çeşitse, Çeşit Özellik Belgesi bulunan yurt dışı tescilli ebeveyn hatlar için tescil başvurusu yapılır. Bu hatlar, Tarla Bitkileri Tescil Komitesinde görüşülerek tescil edilir.

g) Üretim izni almış bir çeşide, ikinci kez üretim izni verilmez.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Sebze Türlerine Ait Çeşitlerin Kayıt Altına Alınması

Sebze türleri listesi

MADDE 22 – (1) Kayıt altına alınabilecek sebze türleri listesi Ek-2’de yer almaktadır..

Ön denemeler

MADDE 23 – (1) Yurt içinde veya yurt dışında kaydedilmemiş veya UPOV’a üye olmayan bir ülkede kayıtlı çeşitler için; çeşit sahibi, teknik soru anketinin ve diğer belgelerin yer aldığı başvuru dosyası ile TTSM ne başvurur. Tohumluk üretici kuruluşlar, kayıt ettirme yetkisini aldıkları çeşitlerin teknik soru anketini, çeşidin islahçısından temin ederler. FYD si TTSM tarafından yapılan çeşitlerde ön deneme şartı aranmaz.

(2) UPOV’a üye bir ülkede kayıtlı çeşitler için, başvuru öncesinde çeşit sahibi tarafından, en az bir lokasyonda bir yetiştirme sezonu ön deneme kurulur. Denemede, çeşidin teknik soru anketindeki veya Çeşit Özellik Belgesindeki özelliklerini belirleme ya da doğrulama amacıyla kontrol veya benzer çeşitler kullanılır. Çeşit sahibi kuruluş, deneme yeri ve planını TTSM ne bildirir. TTSM yıllık programlar dahilinde denemeleri kontrol ederek teknik rapor düzenler.

Sebze türlerinde başvuru

MADDE 24 – (1) 5 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan "Çeşide ait teknik bilgiler ve belgeler" kısmı, sebze türleri için aşağıdaki bilgi ve belgelerden oluşur.

a) Çeşit, yurt içinde veya yurt dışında kayıt edilmemiş veya UPOV'a üye olmayan bir ülkede kayıt edilmiş bir çeşit ise;

- 1) Teknik soru anketi,
- 2) Yetki belgesi,
- 3) Yabancı dildeki belgelerin yeminli tercüme bürosundan onaylı tercümeleri,
- 4) Çeşidi tanımlayıcı resim, slayt ve diğer belgeler, başvuru dosyasında yer alır.

b) Çeşit, yurt dışında UPOV'a üye bir ülkede kayıtlı bir çeşit ise;

- 1) Çeşit Özellik Belgesi ve çeşidin teknik soru anketi,
- 2) Ön deneme hakkında TTSM tarafından hazırlanmış teknik rapor,
- 3) Yetki belgesi,
- 4) Yabancı dildeki belgelerin yeminli tercüme bürosundan onaylı tercümeleri,
- 5) Çeşidi tanımlayıcı resim, slayt ve diğer belgeler,

başvuru dosyasında yer almalıdır. Çeşit sahibi tarafından yapılan veya yaptırılan denemelerde çeşidin özellik belgesine göre varsa tespit edilen farklılıklar TTSM tarafından yayımlanmış Çeşit Özellik Belgesi formuna işaretlenir.

(2) Sebze türlerinde, STK ve üretim izni başvuru zamanları ve toplantı tarihleri aşağıda belirtilmiştir.

a) STK başvuruları şubat ve ağustos aylarında.

b) STK toplantıları mart ve nisan aylarında.

c) Üretim izni başvuruları şubat, mayıs, ağustos ve kasım aylarının ilk haftasında.

d) Üretim izni toplantıları şubat, mayıs, ağustos ve kasım aylarının son haftasında.

(3) STK başvurusu tarihi, üretim izni başvurusu yapılmayan çeşitlerde uygulanacak olan tarihtir. Üretim izni talep edilen çeşitlere ait başvurularda eş zamanlı olarak STK başvurularının da üretim izni tarihlerinde yapılması gerekir.

STK denemeleri

MADDE 25 – (1) Sebze türlerinde FYD, en az bir lokasyonda iki yetiştirme sezonu kurulur.

(2) 24 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki çeşitler TTSM tarafından veya TTSM koordinatörlüğünde kurulan FYD ye göre değerlendirilir.

(3) İki yetiştirme sezonundaki sonuçlara göre FYD de farklı, yeknesak ve durulmuş olduğu tespit edilen çeşit adayları hakkında STK raporu hazırlanır.

(4) Bir çeşide üretim izni verilmişse, birinci yetiştirme sezonu FYD de başarısız olması durumunda çeşit sahibi TTSM tarafından bilgilendirilir.

(5) Birinci veya ikinci yetiştirme sezonunda FYD de çeşide ait herhangi bir problem ortaya çıkması durumunda, FYD üçüncü yetiştirme sezonunda da devam eder. FYD de başarısız olan çeşit adayları değerlendirmeye alınmaz. Bu durum çeşit sahibine yazılı olarak bildirilir.

(6) 24 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki çeşitler ön denemelerin yapılmış olması ve bu denemelerin TTSM tarafından kontrollerinin yapılması ve olumlu rapor yazılmış olması kaydıyla, STK Komitesi tarafından uygun görülmesi halinde kayıt altına alınır.

(7) STK Komitesi, 24 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki çeşitlerin kayıt altına alınmasını reddettiği takdirde, STK Komitesinin eksikliği telafi edilebilir bir eksiklik olarak kabul etmesi halinde, başvuru sahibi belirlenen eksiklikleri tamamladıktan sonra tekrar başvuru yapabilir. STK Komitesi, eksikliğin telafi edilemeyeceği görüşünde ise, bu çeşitler için 24 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında STK denemelerine başvurulabilir ve üretim izni talep edilebilir.

STK Komitesinin kuruluş ve çalışma esasları

MADDE 26 – (1) TTSM tarafından hazırlanan raporlar, her yıl mart ve nisan aylarında STK Komitesine katılacak üyelerinin bulunduğu kuruluşlara, toplantı davet yazısı ile birlikte gönderilir. STK Komitesi, Genel Müdürlükten bir, kamu tarımsal araştırma kuruluşlarından bir, TTSM'nden bir, ziraat fakültesinden bir, ilgili alt birlikten bir temsilciden oluşur.

(2) STK Komitesinin çalışma esasları aşağıda belirtilmiştir.

a) Çeşit sahibi toplantıya davet edilir.

b) Her toplantıda üyeler arasından bir Başkan seçilir. Toplantının yazmanlığı, TTSM tarafından yürütülür.

c) TTSM temsilcisi toplantıda çeşitle ilgili raporu sözlü olarak takdim eder. Toplantıda, çeşit sahibi de çeşitle ilgili açıklamalarda bulunabilir. Oylama sırasında, çeşit sahibi dahil olmak üzere, toplantı salonunda STK Komitesi üyeleri dışında hiç kimse bulunmaz. Kararı, STK Komitesi verir.

ç) STK Komitesi üye tam sayısı ile toplanır. STK Komitesi kararı oy çokluğu ile alır. Toplantıda çeşitler ayrı ayrı oylanır. STK Komitesi, STK raporu sunulan çeşitlerden, mevcutlardan farklı, yeknesak ve durulmuş

olduğu tespit edilen çeşidi kayıt altına alır. Çeşide, 10 uncu maddede belirtilen esaslar dahilinde bir isim verilir ve çeşit bu isimle kayıt altına alınır. Kayıt altına alınan çeşitler, STÇL nde her yıl yayımlanır.

Sebze türlerinde üretim izni esasları

MADDE 27 – (1) Sebze çeşitlerine üretim izni, STK Komitesi tarafından verilir.

(2) Bir çeşide üretim izni aşağıdaki esaslar dahilinde verilir.

- a) Çeşit sahibi tarafından TTSM ne STK ve üretim izni başvurusunun yapılmış olması gerekir.
- b) Başvuru, 5 inci maddenin birinci fıkrasında bahsedilen üç ana kısımdaki belgelerin çoğaltılmasından oluşan beş adet dosya ile yapılır. Çeşide ait orijinal belgeler STK dosyasında bulunur.
- c) Çeşit, çeşit sahibi tarafından STK Komitesine takdim edilir.
- ç) 24 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sebze çeşitlerine STK denemeleri süresince üretim izni verilir. STK deneme sonuçları olumsuz olan çeşitlerin üretim izinleri sona erer. 24 üncü maddenin (b) bendi kapsamındaki çeşitler için, TTSM ne sadece STK başvurusunda bulunulur.
- d) Üretim izni verilen çeşidin isimlendirilmesi 10 uncu maddeye göre yapılır.
- e) Üretim izni almış bir çeşide ikinci kez üretim izni verilmez.

Süs bitkilerinin kayıt altına alınması

MADDE 28 – (1) Talep edilmesi halinde kayıt altına alınması amacıyla başvurusu yapılan süs bitkisi türleri, sebze türleri için belirlenen hükümlere göre kayıt altına alınır. Süs bitkilerinde FYD en az bir lokasyon ve bir yetiştirme sezonu yapılır.

(2) Kayıt edilen süs bitkileri, Süs Bitkileri Çeşit Listesinde yayımlanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Meyve ve Asma Türlerine Ait Çeşitlerin Kayıt Altına Alınması

Meyve ve asma tür listesi

MADDE 29 – (1) Kayıt altına alınabilecek meyve ve asma türleri listesi Ek-3’de yer almaktadır.

Meyve ve asma türlerinde başvuru

MADDE 30 – (1) Çeşit sahibi, teknik soru anketinin ve diğer belgelerin yer aldığı başvuru dosyası ile TTSM ne başvurur. Tohumluk üretici kuruluşlar kayıt ettirme yetkisini aldıkları çeşitlerin teknik soru anketini, çeşidin ıslahçısından temin ederler.

(2) TTSM, başvuru öncesi çeşit sahibi tarafından kurulan denemenin tescil denemesi olarak kabul edilip edilmeyeceğinin belirlenmesi amacıyla denemeyi kontrol etmek ve rapor hazırlamak üzere bir konu uzmanını görevlendirir. Görev sonrasında hazırlanan rapor olumlu ise çeşit sahibi denemeyi TTSM ile işbirliği içinde yürütür.

(3) 5 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen "Çeşide ait teknik bilgi ve belgeler" kısmı aşağıdaki bilgi ve belgelerden oluşur.

a) Çeşit, yurt içinde veya yurt dışında tescil edilmemiş veya UPOV a üye olmayan bir ülkede tescil edilmiş bir çeşit ise;

1) Çeşit sahibi tarafından kurulan denemelerin TTSM tarafından değerlendirilebilir olduğuna dair rapor,

2) Teknik soru anketi,

3) Yetki belgesi,

4) Yabancı dildeki belgelerin yeminli tercüme bürosundan onaylı tercümeleri,

5) Çeşidi tanımlayıcı resim, slayt ve diğer belgeler

başvuru dosyasında yer alır.

b) Çeşit, yurt dışında UPOV’a üye bir ülkede tescil edilmiş bir çeşit ise;

1) Çeşit Özellik Belgesi ve teknik soru anketi,

2) Yetki belgesi,

3) Yabancı dildeki belgelerin yeminli tercüme bürosundan onaylı tercümeleri,

4) Çeşidi tanımlayıcı resim, slayt ve diğer belgeler

başvuru dosyasında yer alır.

(4) Meyve ve asma türlerinde,

a) Tescil başvuruları şubat ve ağustos aylarında,

b) Tescil toplantıları mart ve nisan aylarında,

c) Üretim izni başvurusu şubat ve ağustos aylarının ilk haftasında,

ç) Üretim izni toplantısı şubat ve ağustos aylarının son haftasında yapılır.

(5) Yukarıdaki belirtilen tescil başvurusu tarihi, üretim izni başvurusu yapılmayan çeşitlerde uygulanacak olan tarihtir. Üretim izni talep edilen çeşitlere ait başvurularda eş zamanlı olarak tescil başvurularının da üretim izni tarihlerinde yapılması gerekir.

Meyve ve asma tescil denemelerin değerlendirilmesi

MADDE 31 – (1) Meyve ve asma türlerinde FYD, en az bir lokasyonda iki ürün yılı kurulur.

(2) İki ürün yılındaki sonuçlara göre FYD de farklı, yeknesak ve durulmuş olduğu tespit edilen çeşit adayları hakkında tescil raporu hazırlanır.

(3) 30 uncu maddenin üçüncü fıkrasının (a) bendi kapsamındaki bir çeşide üretim izni verilmişse, çeşidin birinci ürün yılında FYD de başarısız olması durumunda, çeşit sahibi TTSM tarafından bilgilendirilir.

(4) Birinci veya ikinci ürün yılında FYD de çeşide ait herhangi bir problem ortaya çıkması durumunda, FYD üçüncü ürün yılında da devam eder. FYD de başarısız olan çeşit adayları değerlendirmeye alınmaz. Bu durum çeşit sahibine yazılı olarak bildirilir. FYD de başarısız olan çeşitlerin üretim izinleri sona erer.

Meyve ve asma türlerinin kayıt altına alınması

MADDE 32 – (1) 30 uncu maddenin üçüncü fıkrasının (b) bendi kapsamındaki çeşitler, Meyve ve Asma Tescil Komitesi tarafından uygun görülmesi halinde herhangi bir denemeye gerek kalmaksızın kayıt altına alınır.

(2) Meyve ve Asma Tescil Komitesi, 30 uncu maddenin üçüncü fıkrası (b) bendi kapsamındaki çeşitlerin tescil edilmesini reddettiği takdirde Meyve ve Asma Tescil Komitesinin eksikliği telafi edilebilir bir eksiklik olarak kabul etmesi halinde, çeşit sahibi belirlenen eksiklikleri tamamladıktan sonra tekrar başvuru yapabilir. Meyve ve Asma Tescil Komitesi eksikliğin telafi edilemeyeceği kanaatinde ise bu çeşitler için 30 uncu maddenin üçüncü fıkrasının (a) bendi kapsamında tescil denemelerine başvurulabilir. Çeşit sahibi bu çeşitler için tescile başvurmak şartı ile üretim izni talep edebilir.

Meyve ve Asma Tescil Komitesinin kuruluş ve çalışma esasları

MADDE 33 – (1) TTSM tarafından hazırlanan tescil raporları, her yıl mart ve nisan aylarında Meyve ve Asma Tescil Komitesine katılacak üyelerinin bulunduğu kuruluşlara, toplantı davet yazısı ile birlikte gönderilir. Meyve ve Asma Tescil Komitesi, Genel Müdürlükten bir, kamu tarımsal araştırma kuruluşlarından bir, TTSM' den bir, ziraat fakültesinden bir, ilgili alt birlikten bir temsilciden oluşur.

(2) Meyve ve Asma Tescil Komitesinin çalışma esasları aşağıda belirtilmiştir.

a) Çeşit sahibi toplantıya davet edilir.

b) Her toplantıda üyeler arasından bir başkan seçilir. Toplantının yazmanlığı, TTSM tarafından yürütülür.

c) TTSM toplantıda çeşitle ilgili raporu sözlü olarak takdim eder. Toplantıda, çeşit sahibi de çeşitle ilgili açıklamalarda bulunabilir. Oylama sırasında çeşit sahibi dahil olmak üzere, toplantı salonunda Meyve ve Asma Tescil Komitesi üyeleri dışında hiç kimse bulunmaz. Kararı, Meyve ve Asma Tescil Komitesi verir.

ç) Meyve ve Asma Tescil Komitesi üye tam sayısı ile toplanır. Karar oy çokluğu ile alınır. Toplantıda çeşitler ayrı ayrı oylanır. Çeşide, 10 uncu maddede belirtilen esaslar dahilinde bir isim verilir ve çeşit bu isimle tescil edilir.

d) Meyve ve Asma Tescil Komitesi, tescil edilmesi istenen çeşitlerden, mevcutlardan farklı, yeknesak ve durulmuş olduğu tespit edilen çeşidi tescil eder.

e) Kayıt altına alınan çeşitler Meyve ve Asma Çeşit Listesinde her yıl yayımlanır.

Meyve ve asma türlerinde üretim izni esasları

MADDE 34 – (1) Meyve ve asma çeşit ve anaçlarına üretim izni, Meyve ve Asma Tescil Komitesi tarafından verilir.

(2) Bir çeşide üretim izni aşağıdaki esaslar dahilinde verilir.

a) Çeşit sahibi tarafından TTSM ne tescil ve üretim izni başvurusunun yapılmış olması gerekir.

b) Başvuru, 5 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen belgelerin çoğaltılmasından oluşan 5 adet dosya ile yapılır. Çeşide ait belgelerin asılları tescil dosyasında bulunur.

c) Çeşit, üretim izni alma talebiyle çeşit sahibi tarafından Meyve ve Asma Tescil Komitesine takdim edilir.

ç) 30 uncu maddenin üçüncü fıkrasının (a) bendi kapsamındaki meyve ve asma çeşitlerine tescil denemeleri süresince üretim izni verilir. Tescil deneme sonuçları olumsuz olan çeşitlerin üretim izinleri sona erer.

d) Üretim izni verilen çeşidin isimlendirilmesi 10 uncu maddeye göre yapılır.

e) Üretim izni almış bir çeşide, ikinci kez üretim izni verilmez.

ALTINCI BÖLÜM

Bitki Türlerine Ait Çeşitlerin Listelenmesi

Kayıt listeleri

MADDE 35 – (1) Bitki çeşitleri;

- a) Alt Liste,
 - b) Milli Çeşit Listesi,
 - c) Standart Tohumluk Çeşit Listesi,
 - ç) Meyve ve Asma Çeşit Listesi,
 - d) Süs Bitkileri Çeşit Listesi,
 - e) Tavsiye Listesi
- ile kayıt altına alınır.

(2) Bitki çeşitlerini kayıt altına aldırarak gerçek veya tüzel kişiler, çeşidin muhafazasından sorumludur. Çeşidin muhafazasından birden fazla kişi veya kuruluşun sorumlu olduğu durumlarda bu kişi veya kuruluşların isimleri TTSM tarafından kütükte muhafaza edilir.

Alt Liste

MADDE 36 – (1) Alt Liste; Ek-1’de yer alan türlere ait çeşitlerin TDÖ dışında, FYD de, farklı, yeknesak ve durulmuş olduğu tespit edilenlerin kayıt altına alındığı listedir.

(2) Çeşit sahibi Alt Listeye alınmış bir çeşit için sonraki yıllarda, TDÖ ye tekrar başvuramaz.

(3) Alt Listede kayıt altına alınan çeşitlerin yurt içinde ticareti yapılamaz. Çeşitlerin listede kalış süresi on yıldır. Alt Liste her yıl haziran ayında TTSM tarafından yayımlanır.

Milli Çeşit Listesi

MADDE 37 – (1) Milli Çeşit Listesi Ek-1’de yer alan türlere ait çeşitlerin kayıtlı olduğu listedir. Bitki çeşitleri bu listeye ticaretinin ve tohumluk üretimlerinin yapılabilmesi amacı ile alınır. 14 üncü madde kapsamında Milli Çeşit Listesine alınan çeşitlere ait ebeveyn hatlar, ait oldukları türlere ait bölümün sonunda ayrı bir liste halinde yayımlanır. Daha önce kayıt altına alınan bir hattın, bir başka çeşit sahibi tarafından listeye alınması talebi ile başvuru yapılmışsa, bu hattın Çeşit Özellik Belgesinin TTSM kütüğünde bulunması halinde ikinci bir kayıt yapılmaz. TTSM bu kapsamda aynı ismi taşıyan iki ayrı başvurudaki hattın özellik belgelerinin farklı olması durumunda, sonraki başvuruya ait hattı FYD ye alır. Hatlara ait kayıtlar saklı tutulur ve herhangi bir şekilde açıklanmaz. Çeşitlere ait kayıtlar ve toplantı tutanakları ücretini yatırmak suretiyle talep edenlere verilebilir.

(2) Üretim izni verilen çeşitler TTSM internet sitesinde yayımlanarak her üretim izni toplantısı sonrasında güncellenir. Bu çeşitler, Milli Çeşit Listesinde yayımlanmış sayılır.

(3) Milli Çeşit Listesi, her yıl haziran ayında TTSM tarafından yayımlanır.

Standart Tohumluk Çeşit Listesi

MADDE 38 – (1) STÇL, Ek-2’ de yer alan türlere ait çeşitlerin kayıtlı olduğu listedir. Sebze çeşitleri bu listeye, standart tohumluk üretimi veya sertifikalı tohumluk üretimleri ile ticaretinin yapılabilmesi amacı ile alınır. STÇL her yıl haziran ayında TTSM tarafından bültende yayımlanır.

(2) Üretim izni verilen çeşitler TTSM internet sitesinde yayımlanarak her üretim izni toplantısı sonrasında güncellenir. Bu çeşitler STÇL de yayımlanmış sayılır.

Meyve ve Asma Çeşit Listesi

MADDE 39 – (1) Meyve ve Asma Çeşit Listesi Ek-3’ de yer alan türlere ait çeşitlerin kayıtlı olduğu listedir. Bitki çeşitleri bu listeye çeşit ve anaçlara ait üretim materyalleri ve fidanların sertifikalı üretimleri ile ticaretinin yapılabilmesi amacı ile alınır. Meyve ve Asma Çeşit Listesi her yıl haziran ayında TTSM tarafından yayımlanır.

(2) Üretim izni verilen çeşitler, TTSM internet sitesinde yayımlanarak her üretim izni toplantısı sonrasında güncellenir. Üretim izni verilen çeşitler Meyve ve Asma Çeşit Listesinde yayımlanmış sayılır.

Süs Bitkileri Çeşit Listesi

MADDE 40 – (1) 28 inci madde hükümlerine göre kayıt altına alınan süs bitkisi çeşitlerinin kayıtlı olduğu listedir. Süs Bitkisi Çeşit Listesi her yıl haziran ayında TTSM tarafından yayımlanır.

(2) Üretim izni verilen çeşitler, TTSM internet sitesinde yayımlanarak her üretim izni toplantısı sonrasında güncellenir. Bu çeşitler Süs Bitkileri Çeşit Listesinde yayımlanmış sayılır.

Tavsiye Listesi

MADDE 41 – (1) Tavsiye Listesi yayımlanma esasları Genel Müdürlük tarafından belirlenir.

Listeden çıkarma

MADDE 42 – (1) Kayıt listelerinde yayımlanan çeşitlerden;

- a) Kayıt süresi uzatılmayan ve standart numunesi süresinde yenilenmeyen,
- b) İncelemeler sonunda çeşidin artık farklı, yeknesak ve durulmuş olmadığı kanıtlanan,
- c) Çeşit sahibi tarafından talep edilen,
- ç) Türlerin ya da çeşitlerin yetiştirilmesinde bitki sağlığı açısından zararlı olabileceği veya insan sağlığı ya da çevre için risk teşkil edebileceği resmi kurumlarca yapılan testlerle tespit edilen çeşitler kayıt listelerinden çıkarılır.

Listelerde olmayan türler

MADDE 43 – (1) Eklerde yer almayan türlere ait çeşitlerin kayıt altına alma işlemleri, türlerin ait olduğu cinslerdeki diğer türlere ait bu Yönetmelik hükümlerine göre, TTSM tarafından, teknik gerekliliklerin tamamlanması sonrasında başlatılır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Özel Sektör Tarımsal Araştırma Kuruluşları Başvuru, Kuruluş ve Denetleme Esasları

Başvuru esasları

MADDE 44 – (1) Bitki ıslahına ve/veya çeşit geliştirilmesine ilişkin araştırmalar üzerinde çalıştığını beyan eden özel sektör kuruluşlarından, özel sektör tarımsal araştırma kuruluşu olmak isteyenler, faaliyet yürütmek istediği bitki grubunun belirtildiği başvuru dilekçesi ve aşağıda belirtilen şartların belgelendirildiği başvuru dosyasının orijinali ve dört kopyası ile Genel Müdürlüğe başvururlar.

(2) Özel sektör tarımsal araştırma kuruluşu başvuru şartları şunlardır.

- a) Ticaret sicil kaydı olmak.
- b) 47 nci maddede belirtilen yükümlülükleri yerine getireceğine dair taahhütname imzalamış olmak.
- c) Üzerinde çalıştığı bitki grubu ile ilgili olarak, arazi, sera, laboratuvar, depo, bina, alet ve ekipmanlar ve personel ile ilgili Bakanlıkça belirlenen hususları yerine getirmek.
- ç) Başvuru ücretini yatırmış olmak.
- d) Araştırmalarını, bitki grubunun gerektirdiği yeterli sayıda konu uzmanı teknik personel tarafından yürütmek. Bu teknik personelden en az üçünün ziraat mühendisi ve bunlardan en az birinin bitki çeşitlerinin ıslahı konusunda 3 yıl bir araştırma kuruluşunda çalışmış veya Bakanlık veya Bakanlığın yetkilendirdiği bitki ıslahı ile ilgili kamu yararına çalışan kuruluşların üç ay süreli teorik ve uygulamalı olarak düzenlendiği kursta başarılı olmuş veya bitki ıslahı konusunda yüksek lisans veya doktora yapmış olduğunu belgelendirmek ve bu teknik personellerin istihdamı ile ilgili belgeleri ibraz etmek.

(3) Araştırma kuruluşların üzerinde çalıştığı bitki gruplarına göre sahip olması gereken arazi, sera, laboratuvar, depo, bina, alet ve ekipmanlar ile çalıştırması gereken personel miktarları, Bakanlıkça belirlenir.

Başvurunun incelenmesi ve tespit yapılması

MADDE 45 – (1) Özel sektör tarımsal araştırma kuruluşu başvurusunda bulunan ve başvurusu kabul edilen kuruluşlara, Genel Müdürlük tarafından görevlendirilecek bir komisyon tarafından yerinde tespit yapılır. Başvuru dosyasında eksiklik tespiti halinde dosya Genel Müdürlük tarafından başvuru sahibine iade edilir.

(2) Genel Müdürlük, başvuruda bulunan kuruluşun, belirtilen şartlara haiz olup olmadığını mahallinde incelemek ve karar vermek üzere inceleme komisyonu kurar ve görevlendirir. İnceleme komisyonu Genel Müdürlükten bir, kamu tarımsal araştırma kuruluşlarından bir, TTSM'nden bir, ziraat fakültesinden bir, il müdürlüğünden bir temsilciden oluşur.

(3) İnceleme komisyonuna davet edilen kuruluşlar, davet yazısını aldıktan sonra, başvuran kuruluşun çalışma konusuna göre, konu uzmanı bir ziraat mühendisinin komisyonu iştirakini sağlar.

(4) İnceleme komisyonunun çalışma esasları şunlardır.

- a) Komisyon, üye tam sayısı ile çalışır.
- b) Komisyon üyelerinin arasından bir başkan seçilir. Komisyonun yazmanlığı TTSM'den katılan üye tarafından yapılır.
- c) Komisyon, yerinde inceleme yapar, varsa kuruluşun çalışma konularına uygun olarak kurmuş olduğu denemeleri ve bunlara ait kayıtları kontrol eder ve 44 üncü maddede belirtilen şartlara haiz olup olmadığını tespit eder.

ç) İnceleme komisyonu kararlarını oybirliği ile alır. Komisyonun kararı hakkında gerekçeli bir rapor düzenlenir. Raporu başkan ve üyeler imzalar.

d) Komisyonunda oy birliği sağlanamadığı takdirde, olumsuz görüş belirten üyelerin görüşleri rapora eklenir. Rapor üyeler tarafından imzalanır.

e) Komisyonun tespit ettiği eksiklikler Genel Müdürlük tarafından kuruluşa bildirilir. Kuruluş eksikliklerini tamamladıktan sonra aynı yöntemle tekrar müracaat edebilir.

Özel sektör tarımsal araştırma kuruluşunun tescil edilmesi

MADDE 46 – (1) İnceleme komisyonunun kararı olumlu ise kararın Bakanlık tarafından onaylanması ile kuruluş, başvurusunda belirttiği bitki grubuna ait çeşitlerin ıslahı ve/veya geliştirilmesi üzerinde çalışan özel sektör tarımsal araştırma kuruluşu olarak Bakanlık tarafından tescil edilmiş olur.

(2) Özel sektör tarımsal araştırma kuruluşu olarak tescil edilen kuruluş, çalışma konusunun kapsamında bitki grupları itibarıyla değişiklik yapmak isterse veya diğer bir kuruluşla birleşmesi halinde 44 üncü maddede belirtilen şartlarla tekrar Genel Müdürlüğe başvurur. Genel Müdürlük 45 inci maddede belirtilen şekilde tespit işlemleri neticesinde kuruluşu tescil eder.

(3) Özel sektör tarımsal araştırma kuruluşu olarak tescil edilen kuruluş, tescil esnasında beyan edilen bilgilerde herhangi bir değişiklik olması durumunda, Genel Müdürlüğe değişiklik talebi ile müracaat eder. Genel Müdürlük, kuruluşun sunduğu belgeleri inceler. Sunulan belgelerin uygun görülmesi halinde talep onaylanır. Sunulan belgeler yeterli görülmezse Genel Müdürlük 45 inci maddede belirtilen şekilde tespit işlemleri yapabilir.

(4) Özel sektör tarımsal araştırma kuruluşuna ait asıl dosya ve belgeler Genel Müdürlük arşiv ve kütüğünde muhafaza edilir.

Özel sektör tarımsal araştırma kuruluşlarının yükümlülükleri

MADDE 47 – (1) Özel sektör tarımsal araştırma kuruluşu olarak tescil edilen kuruluş, aşağıdaki hususları yerine getirmekle yükümlüdür.

a) Tarımsal araştırma kuruluşu olarak tesciline esas şartları korumak ve devam ettirmek, değişen şartları altı ay içerisinde Genel Müdürlüğe bildirmek.

b) Tarla bitkileri, sebze, meyve ve asma türlerinde tescil veya üretim izni başvurusu yapacağı çeşitlerle ilgili olarak kurmuş olduğu denemelerin planını ve yerini Genel Müdürlüğe bildirme, gerektiğinde Genel Müdürlük tarafından görevlendirilecek kamu tarımsal araştırma kuruluşu veya TTSM tarafından çeşitle ilgili denemelerin usulüne uygun kurulmadığının rapor edildiği durumlarda, çeşitlere ait denemeleri yeniden kurarak Genel Müdürlüğe tekrar bildirmek.

c) Bakanlık tarafından davet edilecekleri toplantılara katılmak.

ç) Araştırmalarıyla ilgili yıllık çalışma raporlarını Genel Müdürlüğe sunmak.

d) Yönetmelik hükümlerine göre çalıştırılması zorunlu olan teknik personelin çalıştırıldığına dair sigorta bildirimleri veya diğer resmi kayıtlarını her yıl sonunda Genel Müdürlüğe bildirmek.

Özel sektör tarımsal araştırma kuruluşlarının denetimi

MADDE 48 – (1) Özel sektör tarımsal araştırma kuruluşu olarak tescil edilen kuruluşlar, 44 üncü maddede belirtilen husus ve şartları ve 47 nci maddede belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilip getirilmediğini tespit etmek amacıyla Genel Müdürlük, TTSM ve Bakanlık il müdürlüğü temsilcisinden oluşan komisyon tarafından denetlenir.

(2) Denetimler üç yılda bir yapılır. Genel Müdürlük gerekli gördüğü durumlarda denetim süresini erkene alabilir. Yıllık denetim programları Genel Müdürlük tarafından hazırlanır. Yıllık denetim programının gerçekleştirilmesine ilişkin tedbirler ve gerekli iş ve işlemler Genel Müdürlük tarafından yürütülür. Denetim sonucunda bir rapor hazırlanır. Hazırlanan raporda denetime tabi tutulan kuruluşun eksiklikleri tespit edilmişse, bu eksiklikler, Genel Müdürlük tarafından kuruluşa bildirilir. Kuruluş üç ay içerisinde eksikliklerini tamamladıktan sonra denetimin tekrarlanması için müracaat eder. Komisyonca yeniden denetime tabi tutulan kuruluş için hazırlanan ikinci raporda da, 44 üncü maddede belirtilen şartlarla, 47 nci maddede belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmediği belirlenirse, verilen Özel sektör tarımsal araştırma kuruluşu lisansı Bakanlık tarafından iptal edilir.

(3) Özel sektör tarımsal araştırma kuruluşu lisansı iptal edilen kuruluş üç yıl süre ile yeniden özel sektör tarımsal araştırma kuruluşu olmak için başvuru yapamaz. Üç yıl sonunda, kuruluşun 44 üncü maddede belirtilen şartlara haiz olmak ve 47 nci maddede belirtilen yükümlülükleri uymak kaydıyla, özel sektör tarımsal araştırma kuruluşu olarak tescil edilmek isteği ile Genel Müdürlüğe müracaat etme hakkı vardır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM Çeşitli ve Son Hükümler

Ücretler

MADDE 49 – (1) Kayıt altına alma iş ve işlemlerine ait ücretler her yıl ocak ayında Bakanlık tarafından ilan edilir.

(2) Kayıt altına alma iş ve işlemlerine ait ücretler aşağıda belirtilmiştir.

a) Başvuru inceleme ücreti.

b) Tescil ücretleri,

1) Deneme ücreti; FYD test ücreti, TDÖ deneme ücreti, Teknolojik analiz ücreti,

2) Kayıt ücreti,

c) Üretim izni ücreti,

ç) Belgelendirme ücreti,

d) Yayın ücretleri.

(3) Ücretler, 28/12/2006 tarihli ve 26390 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Döner Sermaye İşletmeleri Uygulama Yönetmeliği hükümlerine göre, TTSM Döner Sermaye İşletmesi ilgili hesabına peşin olarak yatırılır.

Sorumluluk

MADDE 50 – (1) Bitki çeşitleri, morfolojik, biyolojik ve tarımsal özelliklerinin belirli çevrelerde tespiti ile kayıt altına alınırlar. Üretim aşamasında iklim, toprak gibi değişebilen çevresel faktörler sebebi ile kayıt altına alınma gerekçelerinden farklı sonuçların ortaya çıkmasından çeşit sahibi sorumludur.

Çeşit devri

MADDE 51 – (1) Çeşit sahibi kişi veya kuruluşlar kayıt altına aldıkları çeşitleri, noter huzurunda yapılacak özel anlaşma hükümleri ile devredebilirler. Devir işlemine ait bilgi ve belgeler TTSM ne verilir.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 52 – (1) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinde, 19/9/1997 tarihli ve 23115 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bitki Çeşitlerinin Tescil Edilmesine İlişkin Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Düzenleme yetkisi

MADDE 53 – (1) Bakanlık bu Yönetmeliğin uygulamasını sağlamak üzere her türlü düzenlemeyi yapmaya yetkilidir.

Altbirlik temsilcilerinin komitelere katılımı

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Tescil veya STK Komitesi toplantılarına katılacak olan altbirlik temsilcilerinin, altbirliklerin fiilen kurulamamış olması sebebiyle katılmaması durumunda, diğer komite üyelerinin katılımları ile komite üye tam sayısı ile toplanmış sayılır.

Geçiş süresi

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde, durumlarını bu değişikliğe uygun hale getirmeyen Özel Sektör Tarımsal Araştırma Kuruluşu Belgesi sahiplerinin izin ve tescil belgeleri, Bakanlık tarafından iptal edilir.

Denemeleri kurulan çeşitler

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce tescil, üretim izni veya ticari kayıt için denemeleri kurulan ve tescile esas değerlendirmeleri tamamlanmayan bitki çeşitleri daha önceki yönetmelik hükümlerine göre değerlendirilir.

Ticari sebze kayıt listesindeki çeşitlerin sertifikasyonu

GEÇİCİ MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce Ticari Sebze Kayıt Listesinde yer alan çeşitlerden, FYD si resmi kuruluşlarca yapılanlar dışındaki çeşitlerin sertifikasyon sistemi dahilinde üretimleri yapılmaz.

Yürürlük

MADDE 54 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 55 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Köyişleri Bakanı yürütür.

Tarla Bitkisi Türleri

<i>Agrostis canina</i> L.	Köpek tavusotu
<i>Agrostis capillaris</i> L. (tenuis)	Narin tavusotu
<i>Agrostis gigantea</i>	İri tavusotu
<i>Agrostis stolonifera</i> L.	Stolonlu tavusotu
<i>Alopecurus pratensis</i> L.	Çayır tilkikuyruğu
<i>Arachis hypogaea</i> L.	Yer fıstığı
<i>Arrhenatherum elatius</i> L. P. Beauv. ex J.S. ve K.B. Presl	Yüksek çayır yulafı
<i>Avena sativa</i> L.	Yulaf
<i>Beta vulgaris</i> (L.)	Şeker pancarı
<i>Brassica juncea</i> (L.) Czernj. Et Cosson	Kahverengi hardal
<i>Brassica napus</i> (L) partim	Kolza
<i>Brassica napus</i> L. var. <i>napobrassica</i> (L.) Rehb	Tarla şalgamı
<i>Brassica nigra</i> (L) Koch	Siyah hardal
<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>acephala</i> (DC.) Alef. var. <i>medullosa</i> Thell. + var. <i>varidis</i> L.	Karadeniz lahanası
<i>Brassica rapa</i> L. var. <i>silvestris</i> (Lam.) Briggs	Yağ şalgamı
<i>Bromus catharticus</i> Vahl	Parlak brom
<i>Bromus sitchensis</i> Trin.	Alaska bromu
<i>Cannabis sativa</i> L.	Kenevir
<i>Carthamus tinctorius</i> L.	Aspir
<i>Carum carvi</i> L.	Kimyon
<i>Cicer arietinum</i> L.	Nohut
<i>Cynodon dactylon</i> (L.) Pers	Köpek dişi
<i>Dactylis glomerata</i> L.	Domuz ayrığı
<i>Festuca arundinacea</i> Schreber	Kamışsı yumak
<i>Festuca ovina</i> L	Koyun yumağı
<i>Festuca pratensis</i> Hudson	Çayır yumağı
<i>Festuca rubra</i> L.	Kırmızı yumak
<i>Festuca</i> spp. x <i>Lolium</i> spp.	Festuca cinsinden bir türle <i>Lolium</i> cinsinden bir türün çaprazlanmasıyla elde edilen melez türler <i>Festulolium</i>
<i>Glycine max</i> (L.) Merr.	Soya fasulyesi
<i>Gossypium</i> spp.	Pamuk
<i>Hedysarum coronarium</i> L.	İspanyol korungası
<i>Helianthus annuus</i> L.	Ayçiçeği
<i>Hordeum vulgare</i> L.	Arpa
<i>Lens culinaris</i> L.	Mercimek
<i>Linum usitatissimum</i> L.	Keten
<i>Lolium multiflorum</i> Lam.	İtalyan çimi
<i>Lolium prene</i> L.	Çok yıllık çim
<i>Lolium x boucheanum</i> Kunth	Hibrit çim
<i>Lotus corniculatus</i> L.	Sarı çiçekli gazal boynuzu
<i>Lupinus albus</i> L.	Beyaz acı bakla, beyaz lüpen
<i>Lupinus angustifolius</i> L.	Mavi acı bakla, mavi lüpen
<i>Lupinus luteus</i> L.	Sarı acı bakla, sarı lüpen
<i>Medicago lupulina</i> L.	Şerbetçiotu yoncası
<i>Medicago sativa</i> L.- <i>Medicago x varia</i> T. Martyn	Yonca
<i>Nicotiana tabaccum</i> L.	Tütün
<i>Onobrychis viciifolia</i> Scop.	Korunga
<i>Oryza</i> spp. L.	Çeltik
<i>Papaver somniferum</i> L.	Haşhaş
<i>Phacelia tanacetifolia</i> Benth.	Arı otu
<i>Phalaris aquatica</i> L	Kaynaş
<i>Phalaris canariensis</i> L.	Kuşyemi

<i>Phaseolus vulgaris</i> L.	Kuru fasulye
<i>Phleum bertolonii</i> DC	Çayır kelp kuyruğu
<i>Phleum pratense</i> L.	Çayır kelp kuyruğu
<i>Pisum sativum</i> L. (partim)	Bezelye
<i>Poa annua</i> L	Bir yıllık salkımotu
<i>Poa nemoralis</i> L	Orman salkımotu
<i>Poa palustris</i> L	Bataklık salkımotu
<i>Poa pratensis</i> L.	Çayır salkımotu
<i>Poa trivialis</i> L.	Adi salkımotu
<i>Raphanus sativus</i> L. var <i>oleiformis</i> Pers.	Yemlik turp
<i>Secale cereale</i> L.	Çavdar
<i>Sesamum indicum</i> L.	Susam
<i>Sinapis alba</i> L.	Beyaz hardal
<i>Solanum tuberosum</i> L.	Patates
<i>Sorghum bicolor</i> L. Moench	Koca darı
<i>Sorghum bicolor</i> X <i>Sorghum sudanense</i>	Sorgum X sudan otu melezi
<i>Sorghum sudanense</i> (Piper) Stapf.	Sudan otu
<i>Trifolium alexandrinum</i> L	İskenderiye üçgülü
<i>Trifolium hybridum</i> L	Melez üçgül
<i>Trifolium incarnatum</i> L.	Kırmızı üçgül
<i>Trifolium pratense</i> L.	Çayır üçgülü
<i>Trifolium repens</i> L.	Ak üçgül
<i>Trifolium resupinatum</i> L.	İran (Acem) üçgülü
<i>Trigonella foenum-graecum</i> L.	Çemen
<i>Trisetum flavescens</i> L. Beauv.	Sarı yalancı yulaf
<i>Triticum aestivum</i> L. emend. Fiori et Paol.	Ekmeklik buğday
<i>Triticum durum</i> Desf.	Makarnalık buğday
<i>Triticum spelta</i> L.	Kavuzlu buğday
<i>Vicia faba</i> L. (partim)	Bakla
<i>Vicia pannonica</i> Crantz	Macar fiğ
<i>Vicia sativa</i> L.	Fiğ
<i>Vicia villosa</i> Roth	Tüylü fiğ
<i>Vigna unguiculata</i> L.	Börülce
X <i>Triticosecale</i> Wittm.	Tritikale
<i>Zea mays</i> L.	Mısır

Sebze Türleri

Latince Adı	Tür adı
<i>Abelmoschus esculentus</i> L. (syn. <i>H.esculentus</i> L.)	Bamya
<i>Allium ampeloprasum</i> var. <i>porrum</i>	Kıbrıs sarımsağı
<i>Allium cepa</i> L.	Soğan
<i>Allium porrum</i> L.	Pırasa
<i>Allium sativum</i> L.	Sarımsak
<i>Anethum graveolens</i> L.	Dereotu
<i>Anthriscus cerefolium</i> (L) Hoffm.	Bahçe frenk maydanozu
<i>Apium graveolens</i> L. var. <i>dulce</i>	Sap kerevizi
<i>Apium graveolens</i> L.	Kök kerevizi
<i>Asparagus officinalis</i> L.	Kuşkonmaz
<i>Beta vulgaris</i> L. var. <i>cicla</i>	Pazı
<i>Beta vulgaris</i> L. var. <i>condivita</i> Alef.	Kırmızı pancar
<i>Brassica oleraceae</i> L. <i>capitata</i> . (L) Alef. var. <i>Alba</i> DC	Beyaz lahanası
<i>Brassica oleraceae</i> L. <i>capitata</i> . (L) Alef. var. <i>Rubra</i> DC	Kırmızı lahanası
<i>Brassica oleraceae</i> L. <i>convar. acephala</i> (DC) Alef. var. <i>Gongylodes</i> L.	Alabaş
<i>Brassica oleraceae</i> L. <i>convar. acephala</i> (DC) Alef. var. <i>sabellica</i> L.	Yaprak / yeşil lahanası
<i>Brassica oleraceae</i> L. <i>convar. botrytis</i> (L) Alef. var. <i>botrytis</i>	Karnabahar
<i>Brassica oleraceae</i> L. <i>convar. botrytis</i> (L) Alef. var. <i>cymosa</i> Duch.	Brokkoli
<i>Brassica oleraceae</i> L. <i>convar. capitata</i> (L) Alef. var. <i>sabauda</i> L.	Savoy lahanası
<i>Brassica oleraceae</i> L. <i>convar. oleraceae</i> var. <i>gemmifera</i> DC	Brüksel lahanası
<i>Brassica pekinensis</i> (Lour) Rupr.	Çin lahanası
<i>Brassica rapa</i> L. var. <i>rapa</i>	Şalgam
<i>Capsicum annum</i> L.	Biber
<i>Cichorium endivia</i> L.	Endive
<i>Cichorium intybus</i> L. (partim)	Şikori
<i>Citrillus lanatus</i> (Thumb.) Matsum et Nakai	Karpuz
<i>Cucumis anguria</i> (syn. <i>C.flexuosus</i>)	Acur
<i>Cucumis melo</i>	Kavun
<i>Cucumis sativus</i> L.	Hıyar
<i>Cucurbita maxima</i> D.	Kestane kabağı
<i>Cucurbita moschata</i> D.	Balkabağı
<i>Cucurbita pepo</i> L.	Sakız kabağı
<i>Cynara cardunculus</i> L.; <i>Cynara scolymus</i> L.	Enginar
<i>Daucus carota</i> L.	Havuç
<i>Eruca vesicaria</i> subsp. <i>sativa</i> (Mill.)(syn. <i>E.sativa</i>)	Roka
<i>Foeniculum vulgare</i> Mill.	Rezene
<i>Lactuca sativa</i> L.	Marul
<i>Lagenaria siceraria</i>	Su kabağı
<i>Lepidium sativum</i> L.	Tere
<i>Lycopersicon lycopersicum</i> (L) Karsten ex Farw.	Domates
<i>Petroselinum crispum</i> (Miller) Nyman ex A. W. Hill	Kıvırcık maydanoz
<i>Petroselinum hortense</i>	Maydanoz
<i>Phaseolus coccineus</i> L.	Ateş fasulyesi
<i>Phaseolus vulgaris</i> L.	T.fasulye, t.barbunya
<i>Pisum sativum</i> L. (partim)	T.bezelye
<i>Portulaca oleracea</i> L.	Semizotu
<i>Raphanus sativus</i> L.	Turp
<i>Scorzonera hispanica</i> L.	Yemlik otu, iskorçina
<i>Solanum melongena</i> L.	Patlıcan
<i>Spinacia oleracea</i> L.	İspanak
<i>Valerianella locusta</i> L.	Kuzu gevreği
<i>Vicia faba</i> L. (partim)	Bakla
<i>Vigna sinensis</i> L. (syn. <i>V.ungulculata</i> L.)	T.börülce

Meyve Türleri

Latince Adı	Tür adı
<i>Actinidia deliciosa</i> Ferg	Kivi
<i>C. reticulata</i> Blanco x <i>C. paradisi</i> Macf.	Tangelo
<i>Carya illinoensis</i> C. Koch	Pikan cevizi
<i>Ceratonia siliqua</i> L.	Keçiboynuzu
<i>Cestanea sativa</i> Mill.	Kestane
<i>Citrus aurantium</i> L.	Turunç
<i>Citrus grandis</i> L. <i>osb</i> (syn. <i>Citrus maxima</i>)	Şadok
<i>Citrus lemon</i> L. Burm.	Limon
<i>Citrus paradisi</i> Macf.	Altıntop (greyfurt)
<i>Citrus reshni</i> Tan.	Kleopatra mandarini
<i>Citrus reticulata</i> Blanco	Mandarin
<i>Citrus sinensis</i> L. Osb.	Portakal
<i>Cornus mas</i> L.	Kızılcık
<i>Corylus avellana</i> L.	Fındık
<i>Crataegus oxyacantha</i> L.	Alıç
<i>Cydonia oblonga</i> Mill.	Ayva
<i>Diospyros kaki</i> L.	Trabzon hurması
<i>Elaeagnus angustifolia</i> L.	İğde
<i>Eriobotrya japonica</i> (Thumb.)	Yenidünya
<i>Fragaria x ananassa</i> Duch.	Çilek
<i>Juglans regia</i> L.	Ceviz
<i>Malus communis</i> L.	Elma
<i>Maspilus germanica</i> L.	Muşmula
<i>Morus alba</i> L.	Beyaz dut
<i>Morus nigra</i> L.	Kara dut
<i>Morus rubra</i> L.	Mor dut
<i>Olea europaea</i> L.	Zeytin
<i>P. trifoliata</i> Raf. x <i>C. limon</i> L. Burm.	Sitremon
<i>P. trifoliata</i> Raf. x <i>C. paradisi</i> Macf.	Sitrumelo
<i>P. trifoliata</i> Raf. x <i>Cinensis</i> Osb.	Sitranjlar
<i>Persea americana</i> Mill.	Avokado
<i>Pistacia vera</i> L.	Antepfistiği
<i>Poncirus trifoliata</i> Raf.	Üç yapraklı
<i>Prunus amygdalus</i> Batsch.	Badem
<i>Prunus armeniaca</i> L.	Kayısı
<i>Prunus avium</i> L.	Kiraz
<i>Prunus cerasifera</i> Ehrh.	Yeşil erik
<i>Prunus cerasus</i> L.	Vişne
<i>Prunus domestica</i> L.	Avrupa eriği
<i>Prunus nectarina</i> L.	Nektarin
<i>Prunus persica</i> L.	Şeftali
<i>Prunus saliciana</i> Lindl.	Japon eriği
<i>Pyrus communis</i> L.	Armut
<i>Ribes nigrum</i> L.	Siyah frenk üzümü
<i>Ribes rubrum</i> L.	Kırmızı frenk üzümü
<i>Rubus fruticosus</i> L.	Böğürtlen
<i>Rubus ideaus</i> L.	Ahududu
<i>Vaccinium corymbosum</i> L.	Yaban mersini
<i>Vitis sp.</i>	Amerikan asma anacı / asma